

1926

G O S P O D A R

Št. 14.

Priprava zemlje za zimsko setev.

Kmalu se začne oranje za ozimino. Pri tem moramo opozoriti naše kmetovalce na nekatere pomanjkljivosti take priprave zemlje, ki znatno omejujejo pridelke naših njiv. Če bi se pri našem kmetijstvu vpoštevale vsaj nekatere skušnje naprednejših dežel ali pa vsaj umnejših sosedov, ki gospodarijo po teh izkušnjah, bi se pridelki naših njiv znano povečali. Žal, da je pri nas še toliko malomarnih gospodarjev, ki vidijo sicer na sosedovih njivah brezhibno uspevajoče žito, opazujejo njegovo delo, vendar ga ne posnemajo, ampak najdejo vedno kak vzrok, da opravičijo svojo malomarnost. Posledica je seveda ta, da pridelka napreden kmet desetkratno seme, malomaren pa komaj petkratno, pogosto pa še toliko ne.

Ena izmed najglavnejših napak je oranje na razore ali kraje. So-li razori na njivah potrebni ali ne, nam pričajo zgledi. Večja posestva orjejo danes vsa na gladko ali »na ploho«. In uspehi? Najmanj dvojni pridelek v primeri z oranjem na kraje. Zakaj? Pri oranju na kraje se izgubi mnogo rodovitnega prostora v razorih, v katerih navadno ne raste žito, kvečjemu kak plevel. Pri oranju na kraje ostane precejšen del zemlje neizoran, torej za naša žita nedostopen. Torej tudi na grebenih ne more rasti žito tako, kakor bi lahko, ker zadenejo njegove korenine na trdo zemeljsko plast.

Razori na njivah so potrebni le tam, kjer treba odvajati vodo. V tem primeru pa ni treba tako ozkih krajev, ampak se napravijo lehe od 8 do 10 brazd in med njimi šele po en razor.

Uporaba sejalnega stroja je mogoča le pri gladkem oranju. Sejalni stroj se nam pa izplača v nekoliko letih samo vsled prihranka na semenu, ki ga potrebujemo za eno tretjino manj nego pri setvi z roko. S sejalnimi strojem posejano žito je bolj redko, rastline dobe več zraka in svetlobe, se krepkeje razvijajo, niso tako podvržene poleganju in vsled tega je pridelek znatno večji nego na njivah posejanih z roko.

Če kdo ne veruje, da je oranje »na ploho« uspešneje nego ono na kraje, naj le poskusi dve, tri leta in se bo lahko sam prepričal o resničnosti te trditve. Znanje tudi, da kdor je par let poskusil s takim oranjem, je že popolnoma opustil staro oranje.

Preplitko oranje je tudi večkrat vzrok neuspehom našega poljedelstva. Rastlina se bo tem krepkeje razvijala, čim več zemlje ima na razpolago za svoje korenine. To zopet poženejo močno le tam, kjer je zemlja globoko zrahljana. Torej globoko oranje nam bo znatno povečalo pridelke. Za globoko oranje pa rabimo dobre moderne plugge, ki gredo lahko in globoko, ne da bi živina pri tem več trpela. Takih plugov imamo več vrst, ki so vsi boljši nego naši domači navadni plugi. Vendar treba tudi tu-

kaj previdnosti; ne smemo namreč naenkrat globoko preorati zemljo in spraviti mrtvo spodnjo plast na vrh, kajti ta je zaenkrat še nerodovitna. Poglobljenje se vrši le polagoma.

Pravilno gnojenje znatno poveča pridelke. Navadno ne gnojimo k ozimini, ker pride na gnojno zemljo po okopavinah ali po detelji. Vendar je zelo potrebno, da ji damo nekaj umetnih gnojil. Za jesensko gnojenje rabimo apnov dušik, superfosfat in kalijevo sol. Četudi se nam ta gnojila zdijo draga, vendar se nam bogato izplačajo, kakor nam poročajo bogate izkušnje.

Vsak gospodar naj te nasvete sam preizkuša in se prepriča, če so vredni uvaževanja!

Parkerjev kosmač.

Parkerjev kosmač — pravijo mu tudi Parkerjev peping — so vzgajili pred več nego 100 leti na Angleškem in ga razširili po vseh evropskih državah. K nam so ga zanesli najbrže iz Avstrije ali Nemčije. Kaj prida drevja te vrste pa ni po naših sadovnjakih. Pa še tisto, kolikor ga je, ne imenujejo s pravim imenom, ker ga zamenjajo z drugimi kosmači, katerim je zelo podoben.

Plod je srednje debel, enakomerne, kroglaste oblike. Proti muhi je za spoznanje zožen in ob muhi drobno nagrban. Koža je skoro čez in čez prevlečena s sivo-rjavkasto rjavino, ki pozneje, ko je sad vležan, porumeni. Rjavina v jamici ob peclju je gostejša in bolj siva. Dolg in tanek peclj je rjavkast in nekoliko kosmat. Muha je majhna in zaprla. Meso je rumenkasto in belo in precej čvrsto. Tik pod kožo vleče na zelenkasto, okrog peščišča pa je prepreženo z zelenkastimi žilami. Godno jabolko ima sladkokiselkast okus, in je nekoliko suhljato pa brez dišave. Zori decembra meseca in se ohrani dobro do marca. Trgati ga moramo zelo pozno in shranjevati v bolj vlažnih prostorih, sicer preveč zvone, dasi je v tem oziru boljši nego drugi kosmači. Kljub temu zlahka čez zimo za 9 odstotkov. Za prevajanje je kaj pripravno, ker je za obiske neobčutljivo. Ponekod so opazili, da rado gnije na drevesu.

Drevo raste bolj šibko, vendar pa naredi lepo obliko z ravnim deblom, košatim vrhom in tankimi vejami. Cvete precej pozno in je jako neobčutljivo za spomladne mrazove. Glede podnebja in zemlje je skromno, ker razmeroma dobro uspeva in rodi tudi v mrzlih krajih in slabejši zemlji. Vendar pa bolj kaže, da ga sadimo v boljše razmere že zaradi šibke rasti in izredne rodovitnosti, ker v slabih zemljah vendarle prehitro opeša. Da se razvije lep vrh, moramo mlado drevje te vrste nekaj let obrezovati in trebiti pogoste poganjke.

Parkerjev kosmač ima v sadni trgovini precejšnjo veljavo in ga je vedno lahko prodati. Zato ga priporočajo za vsestransko razširjanje.

Kmetska samopomoč.

Piše se nam:

V zadnjih časih se je že naše ljudstvo precej zavzelo za zavarovanje svojih poslopij. Vendar jih človek še težko dobi za življensko zavarovanje. Seveda, težko je plačevati letne premije, posebno v teh dragih časih. Zato bi pa predlagal, naj se zavzamejo naša prosvetna društva za življensko zavarovanje po zgledu »Učiteljske samopomoči«. Seveda bi se moral ustanoviti pri vsakem društvu posebni odsek z lastnimi pravili in odborom. Enako društvo imajo tudi že profesorji. Vse zavarovanje obstoji v tem, da plačajo člani za vsakega umrlega tovariša, društvenega člana, gotov prispevek. Vsak na novo sprejeti član plača ob sprejemu gotovo vsoto, kot pristopnino, njegovi starosti primerno visoko. Vendar se sprejemajo člani samo do 45. leta starosti. Kolikor mlajši je pristopivši član, toliko manjši je pristopnina. Ob enem plača vsak za prvi slučaj smrti gotov znesek, n. pr. 5 Din. Na ta način ima društvo v blagajni vedno za prvi slučaj smrti pripravljenih tolikokrat po 5 Din, kolikor članov šteje društvo in celo to vsoto dobe sorodniki prvega prihodnjega člana, ki umrje. Seveda mora potem vsak član na novo plačati 5 Din za prihodnji smrtni slučaj.

Ako premotrimo delovanje teh društev, vidimo, kolike vrednosti so za člane. Sedaj pa premislimo, kake dobrote bi bilo to za naše podezelsko ljudstvo, včlanjeno v naših prosvetnih društvih. Če računamo, da šteje taka »Samopomoč« v fari 300 članov, dobe potem sorodniki po umrlem članu »Samopomoči« pri 5-dinarskih prispevkih $300 \times 5 \text{ Din} = 1500 \text{ Din}$. Kako se prileže to v smrtnih slučajih, ko velika večina nima najpotrebnejšega denarja za stroške. 5 Din prispevka pa tudi ni tako velikanska vsota, da je ne bi mogel utrpeti vsak član. Računajmo, da umrje pri 300 članih omenjene »Samopomoči« samo 10 članov na leto, bi plačal torej vsak član za zavarovalnino 1500 Din samo premijo 50 Din, katera je gotovo pri poklicnih zavarovalnicah za enako vsoto najmanj še enkrat toliko, kar se ravna po starosti zavarovanja. Seveda je na članih lažje, čim bolj agitirajo, tem več članov imajo in tem večji je posmrtnina. Pri 1000 članih 5000 Din. Sedaj pa pomislimo, kako se prileže taka vsota ob nesrečah smrti!

Pozivamo društva, naj izvedejo tako zavarovanje po svojih okoliših tako, da ne bo fare brez take »Kmetske samopomoči«. Kake socialne vrednosti bo to za naše revno ljudstvo, si lahko vsak sam prečuna.

Rsk

Jesenski tečaj

za krojno risanje in prikrojevanje damskih oblek se prične z začetkom septembra t. l. — Priglaso sprejemam ustmeno in pismeno. Učenkam z dežele preskrbim po ugod. ceni hrano in stanovanje.

ROZA MEDVED,

strok. izpraš. učiteljica, Ljubljana, Mestni trg 24

Kmetijska razstava v Ljubljani.

Kmetijske razstave so znak napredka v kmetijstvu posameznih pokrajin in neka-ko ogledalo razvoja v posameznih panogah. Vsi naprednejši narodi so že od nekdaj posvečali takim prireditvam največjo pozornost in mnogokrat z velikimi žrtvami prispevali za nje. Vendar te žrtve niso bile zaman, ampak donašale so in še dandanes donašajo kmetijstvu velikanske koristi. Ogledimo si samo nemški narod, ki ima gotovo najboljše organizirane razstave. Nemška kmetijska družba prireja že skoro petdeset let vsako leto vedno v drugem mestu po eno veliko razstavo, na kateri se pokaže ves napredek kmetijstva. Take razstave so seveda prirejene v velikem obsegu in privabijo kmetovalce ne samo iz cele države, ampak iz celega sveta. Tako daleč seveda mi še nismo, vendar smo se tudi začeli v tem oziru gibati, ne da pokažemo svetu, kako daleč smo v našem gospodarstvu, ampak da se sami podučimo o tem, kar nam manjka, oziroma kako nam je napredovati.

V naši državi je bilo že mnogo krajevnih kmetijskih razstav, ki so podale četudi skromno sliko posameznih pokrajin. Edino Slovenija je bila v tem oziru zanemarjena ter je dosedaj še prav malo pokazala. Vse kar je bilo, je obstojalo v nekaterih konjskih, govejih in vinskih razstavah. Šele leto so se merodajni krogi odločili, da stopijo na plan s obširno kmetijsko razstavo, ki naj vsaj delno izpopolni to vrzel pri našem gospodarstvu.

Kmetijska razstava, ki jo priredi z drugimi razstavami vred Uprava ljubljanskega velesejma in jo uredi kmetijska družba, bo obsegala skoro vse stroke kmetijstva in bo razdeljena v sledeče oddelke: Najvažnejši bo strokovno-poučni, ki naj nudi kratek pregled o napredku in delovanju našega poljedelstva, travništva, pašništva, vinarstva, sadjarstva, vrtnarstva, planšarstva, melioracij in agrarnih operacij. Razvidno bo tu tudi stanje naše živinoreje, mlekarstva, sirarstva, živinozdravstva, podkovstva in slovenske kmetijsko-strokovne književnosti. To bo prava poučna prireditev, ki bo nudila verno sliko našega gospodarstva. Pripomniti pa treba, da ta oddelek letos ne bo še popolen, ampak bo še marsikje pomanjkljiv, čemur se pa ni čuditi, ker bo to šele prva taka prireditev, ki nam bo pokazala, kje nam še manjka. Drugi oddelki bodo tudi poučni, obenem pa zvezani s kupčijo, kar je seveda neobhodno potrebno, če hočemo naše pridelke spraviti dobičkanosno v denar. V mlekarškem oddelku se bodo kosale naše sirarne in mlekarne, katera zna proizvajati boljše maslo in sir. Trgovcem bo dana prilika, da se spoznajo s pridelki posameznih sirarn in konzumenti se bodo naučili ceniti domače blago. Mlekarnam bo pa to v spodbudo, da bodo zboljšale svoje blago in si s tem priborile stalne odjemalce v mestih. Potem tudi ne bo več pritožb, da ne morejo svojih izdelkov spraviti v denar.

Vinska razstava bo zopet pokazala, kaj lahko proizvajajo naše slovenske gori-

ce, če jih znamo pravilno obdelovati in pridelki tudi pravilno kletariti. Marsikje bi lahko raslo buteljsko vino, če bi samo vinogradniki umeli pravilno ravnati s trtami in z vinom. Gostilničarjem bo dana prilika, da spoznajo vire najboljše kapljice, konzumentom pa, da se prepričajo o prvovrstnosti naših vin.

Konjska razstava se bo vršila v nedeljo 5. septembra in bo pokazala primerno sliko naše konjereje. Žal, da ni mogoče take prireditve izvesti v večjem obsegu, da bi se spoznal konjski material iz vseh krajev Slovenije, vendar je tudi temu deloma ustrezno, ker bomo na razstavi občudovali ne samo konje iz bližnje in dalnje ljubljanske okolice, ampak tudi iz št. Jernejskega okoliša na Dolenjskem, težke Noričane in Belgijce iz ormoškega in lahke Amerikance-dirkače iz ljutomerskega okraja. Še popolnejša bi bila slika, če bi bilo mogoče prirediti še razstavo goveje živine, prašičev in perutnine, ki imajo za naše kmetijstvo še večjo gospodarsko vrednost.

Zelo poučna bo tudi razstava kmetijskih strojev in orodja, ki naj seznanijo kmetovalce z novejšimi pripomočki na tem polju. Razen teh si bo za isto vstopnino lahko vsakdo ogledal še vrtnarsko in higiensko razstavo, razstavo psov dne 8. in 9. septembra, razstavo avtomobilov in Radioaparator, umetniško razstavo in izložbe raznih trgovcev, obrtnikov in industrijalcev. Sploh z eno besedo: Tako pestre razstave še ni bilo v Ljubljani in za to se bo tudi našemu podeželskemu prebivalstvu nudila prilika, da si s polovično železniško voznino ogleda to veliko prireditev.

Denar.

g Vrednost denarja 23. t. m. Naš dinar na inozemskih borzah ne kaže posebnih sprememb. V Curihi se še vedno plačuje okrog 9,12 centimov. Tudi tuje valute na naših borzah so precej stalne, izvzemši francoskega franka in italijanske lire, ki se še vedno ne moreta popolnoma ustaliti. Na zagrebški in belgrajski borzi so se plačevale tuje valute kakor sledi: 1 angleški funt 275.60 Din, 1 amer. dolar 56.60 Din, 1 nemška marka 13.51 Din, 1 švic. frank 10.97 Din, 1 avstrijski šiling 8.01 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 italijanska lira 1.87 Din, 1 francoski frank 1.56 Din, 1 grška dragma 0.68 Din, 1 bolgarski lev 0.41 Din, 1 romunski lej 0.26 Din, 10.000 madjarskih kron 7.91 Din.

g Zlata valuta v Italiji. Italijanska lira se vedno ravna po francoski valuti, zato je tudi v zadnji dobi lira skupno s frankom močno nazadovala. Po sprejemu sanacijskih zakonov na Francoskem so tudi Italijani začeli misliti na uralitev svoje valute. Italijanski proračun je izravnal in vprašanje vojnih zunanjih dolgov urejena. Da se ustvarijo vsi pogoji za uspešno uralitev, se mora še uravnovesiti italijanska plačilna bilanca, ki jo silno obremenjuje visoko pasivna trgovinska bilanca. Za povečanje izvoza je bil ustanovljen poseben zavod. Čim bodo dani vsi pogoji za stalnost valute, se namerava uvesti nova valutna edinica, ki se bo zvala liretta in ki bo veljala eno še-

stino lire. — Toda komaj je prišel ta načrt v javnost, so se začeli predvsem med fašisti pojavljati glasovi prot tej nameri, češ, da bo to samo v škodo italijanskemu gospodarstvu. Katera struja bo zmagała, bo pokazala že bližnja bodočnost.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Zito in poljski pridelki. (Tu navedene cene veljajo za 100 kg blaga, postavljenega v vagon na nakladalni postaji, če ni drugače označeno.) Pšenica nova, takoj dobavna 265 Din, pšenica bačka stara 295 Din, pšenica domača nova 280 Din; koruza v Sisku 200 Din, koruza pokvarjena 140 Din; rž domača 275 Din; otrobi srednji v Sloveniji 155 Din, v Bački 110 Din; oves novi 155 Din; fižol beli novi za september 200 Din; krompir rani na slovenski postaji 95 Din; laneno seme v Ljubljani 380 Din. — V Novem Sadu na borzi je notirala pšenica 257.50 Din, boljša 261.50 in za dobavo v septembru 262.50 Din; koruza pa 166 Din. — Les: Kupčija z lesom je srednja. Kupuje se les po cenah, ki veljajo za kubičen meter, postavljen v vagon na nakladalni postaji, če ni nikakor drugače označeno. Trami monte 225 Din, bordonalni monte 300 Din, hrastovi hlodi 500 Din, trami merkantilni na meji 250 Din, hrastovi hlodi 365 Din, orehovi plohi na meji 1300 Din.

g Cene umetnih gnojil. Cene veljajo za 100 kg skupaj z vrečo: Čilski soliter 500 Din, apnov dušik 320 Din, kalijeva sol 40 odstotna 150 Din, superfosfat 95 Din, mavce 50 Din, mešanica umetnih gnojil KAS 185 Din.

g Cene krme. Detelja 125—140 Din za 100 kg, lucerna 125 Din, prvovrstno seno 100—120 Din, drugovrstno 75—80 Din, stisnjeno 100—120 Din, otava 125—150 Din, slama za krmo 75—100 Din, slama za steljo 75 Din, škopa 100 Din.

Letina.

g Izgledi žetve. Združene države in Kanada so v zadnji dobi začele poročati ugodnejše o novi žetvi, ki bo srednja. Vsled tega so na ameriških borzah cene različnih vrst žita padle. Tudi v Evropi so se izgledi za letošnjo žetev vsled lepega vremena poboljšali. Posebno ugodna poročila prihajajo iz Rumunije, kjer se je izkazalo, da je letošnji pridelok pšenice po množini in kakovosti celo boljši od lanskega. Samo glede izvoza se pričakuje težkoče, ker tretjina lanske pšenice še ni prodana. Iz Rusije se pričakuje večji izvoz posebno rži. Na Češkoslovaškem je stanje ugodno in se pričakuje dobra srednja letina. — Italija kupuje pšenico v Ameriki. Žetev v Vojvodini je v glavnem zadovoljiva in se ceni na 8 do 10 stotov na oral, zato so se tudi tam cene ustalile na 260—265 Din franko postaja za 100 kg. Nova moka še ni prišla na trg.

d »Brezalkoholna Produkcija«. Ljubljana, Poljanski nasip 10 VI, pošlje vsakemu naročniku »Domoljuba« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Razno.

g Izredni občni zbor Hmeljarskega društva za Slovenijo. V nedeljo se je v Zalcu vršil izredni občni zbor Hmeljarskega društva, ki so se ga udeležili številni člani. Na tem zborovanju se je poročalo o novi bolezní peronospori, ki grozi uničiti hmeljske nasade. Golding je manj občutljiv proti tej bolezni, kakor pa pozni hmelj. Skupno se je tudi določila mezda za obiranje hmelja, in sicer za en škač po 1.75 Din pri običajni hrani in 2.25 Din brez hrane. — Hmelj se bo začel obirati, ko bo zrel, to je v teh dneh. Ker se bo obiranje vršilo začetkom septembra, se naprosi velikega župana, da se v občinah, kjer se prideluje hmelj, začetek šolskega leta preloži za 10 do 14 dni. — Brzojavna tržna poročila se bodo pošiljala kakor doslej posameznim poverjenikom. Sklene se tudi ukreniti potrebno za zavarovanje hmelja proti požaru. Društveni poslovodja g. Petriček je potem predaval o sredstvih za zatiranje živalskih in rastlinskih škodljivcev na hmeljskih rastlinah.

g Uprava kmetijske šole v Št. Juriju pri Celju sporoča naknadno k razpisu glede počeka novega šolskega leta na podlagi ministrstva za kmetijstvo sledeče: Novo šolsko leto se prične kot na vseh kmetijskih šolah početkom oktobra ter traja nepretrgoma 12 mesecev. Na zavod se sprejme 30 gojencev, ti pa morajo biti samo iz Marihorske oblasti in sicer 20 na prosta mesta kot drž. gojenci in 10 na plačujoča, kot privatni gojenci. Na prosta mesta na plačujoča mesta morejo priti samo sinovi zemljiških posestnikov, o katerih se more pričakovati, da ostanejo pri kmetijah, samo dva plačujoča smeta biti iz drugih stanov. — Oskrbnina za plačujoče je znižana od 400 na 200 Din mesečno. Plačujoči vpošjejo, kot je bilo razpisano prošnje z dokumenti direktno na upravo zavoda.

Oni prosilci, ki reflektirajo na prosta mesta naj na upravo naslovljeno prošnjo z dokumenti vpošljejo oz. oddajo na srezko poglavarstvo in sicer vsaj do 15. septembra. One prošnje za prosta mesta, ki so že dospele na šolo, pošlje uprava na sresko poglavarstvo in ni potrebno delati novih potov, prošnje za plačujoča mesta obrzdi uprava. Ob enem poroča uprava, da se podaljša termin za vlaganje prošenj na šolo za plačujoča mesta tudi do 15. septembra, ker se vsled teh izprememb in zaključka letošnjega tečaja s koncem septembra začne pouk šele okrog 10. oktobra. Direktor ing. Petkovšek.

g Vinarska in sadjarska šola. Ministrstvo kmetijstva je določilo, da plačujejo odslej privatni učenci enoletne vinarske in sadjarske šole v Mariboru za oskrbo v internatu, če dokažejo z občinskimi potrdilom, da so sinovi kmetovalcev, mesečno 200 Din, dočim ostane za sinove drugih stanov mesečna oskrbnina v višini 400 dinarjev. Enoletna vinarska in sadjarska šola bo sprejela letos 30 učencev in sicer 20 državnih gojencev, ki dobijo vso oskrbo zastoni, ter 10 plačujočih (privatnih) učencev. Polovica državnih gojencev bo iz ljubljanske oblasti, ostala polovica pa iz mariborske oblasti. Državne gojence bo iz-

DOBREPOLJE.

Dober dan Janez! Bog daj France! Kaj je pa kaj novega? Prosvetni dom je nov. Kaj res? Pa nisem nobene srečke kupil, da bi s tem vsaj nekaj pomagal k gradbi doma. Naš dom se gradi kar brez loterije. Če je pa tako, bom moral pa ob otvoritvi dati pač kovačev za dom. To boš pa lahko storil že na male maše dan. Kaj bo že takrat otvoritev? Saj še ni dom menda postavljen? Kaj pa, da je! Toliko je dograjen, da bo že lahko služil svojemu namenu in da bo 8. septembra otvoritev. Kaj res? In kakšen spored bo? Pravijo, da bo prav lepo, začetek bo ob pol 3. uri popoldne. Če je pa tako, bom pa tudi jaz prišel in še druge svoje znance pripeljal, da nas bo več. Le stori tako, ne bo ti žal, ker bo res nekaj izvrstnega! — Kaj je pa še kaj novega? Veš kaj, v naši zadrugi imajo vendar enkrat skoraj vse, kar potrebujemo, tako da smo že zadovoljni, ker smo vendar enkrat postreženi v vsakdanjimi potrebščinami. Le še ti začni kupovat v zadrugi in še drugim povej, da zadruga razpolaga z raznovrstnim blagom.

BOHINJSKA BELA.

(Odkritje vojnega spomenika.)

Med svetovno vojno je bilo vpoklicanih iz naše fare na bojna polja 112 mož, od katerih je vsak četrti padel ali je pogrešan.

Tem svojim žrtvam so župljani postavili spomenik tik ob cesti pred župno cerkvijo. Spomenik je 4 m visok ter izklesan iz kamna z Doberdoba. Del spomenika je odločen častnemu spominu umrlim vojakom jugoslovanske vojske z Boh. Bele.

Dne 15. avgusta ob najlepšem vremenu ob ogromni udeležbi ljudstva iz vse okolice nad gromenjem topičev se je izvršilo nad vse slovesno odkritje spomenika. Sodelovala je vojaška godba in moški pevski zbor, vršile so se deklamacije. Glavno cerkveno opravilo v cerkvi in ob spomeniku je opravil bivši belanski župnik, milostljivi novomeški prost g. Čerin.

brala posebna komisija, ki se bo sestavila pri srezkih glavarstvih. Oni prosilci, ki so že vposlali prošnje za sprejem, naj to javijo komisiji v svojem srezu. O sprejemu bo šola obvestila vsakega prosilca pisмено.

g Važno za živinorejce. Opozarjajo se vsi živinorejci, da velja za prevoz plemenske živine na drž. železnih kraljevine SHS ugodnost znižanega prevoza. Znižanje znaša okroglo 30 odstotkov. Tudi se računa vozarina najmanj za 1000 kg, dočim se mera plačati za drugo živino najmanj za 1200 kg. — Kdor se hoče okoristiti s tem, mora doprinesiti posebno »Uverenje« po predpisanem obrazcu. Od tega so pa oproščene vse tuzemske kmetijske korporecije. Podrobna pojasnila lahko vsakdo dobi pri živinorejskem referentu (drž. ekonom, odnosno uradni veterinar) pristojnega srezkega poglavarja.

V svojem duhovitem govoru je posebno pohvalil požrtvovalno ljubezen Belanov do padlih, katera tudi po smrti ni še ugasnila.

Ob odkritem spomeniku je govoril g. vojni kurat Bonač, ki je v ognjevitem govoru opisal trpljenje vojakov, ki so za nas izkrevavali. Pri žalni slovesnosti je bil navzoč tudi predsednik SV major Colarič, ki je omenjal velike povojne rane in klical mladim nazaj k stari kreposti, k starim idealom.

Pri polaganju vencev na spomenik je govoril ljubke tolažilne besede g. Krivic iz Jesenic. Domači župnik je prebral pismo, da je Njega Veličanstvo zahvaljuje za vabilo, pa je po vladnih poslih zadržano osebno se udeležiti odkritja. Kralj je v soboto že odposlal sela po imenik padlih rojakov in se zanima za spomenik.

Spomenik sam je izvirno del vseučiliškega prof. Vurnika iz Ljubljane, zamišljen v narodnem duhu. Izdelan je troglato, kar pomenja edinstvo Slovencev, Hrvatov in Srbov. Na vrhu spomenika je umetniško izdelan in med seboj zvezan trojni križ, ki spominja na Kalvarijo. Na vzglavju nosi spomenik napis: Žrtvam kuge — lakote — vojske — iz let 1914 — 1918.

V spomenik je vklesanih 28 vdolbin z imeni padlih in pogrešanih vojakov. Vsak rojak ima svojo rdečo lučko, pogrešani pa belo ali rdeče cvetje. Posebno mogočen vtis napravi spomenik v noči ob prižganih lučkah. Spomenik je v čast Belanom — v čast slovenski kulturi.

ŠMARTNO OB DRETI.

(Razno.)

Dne 1. avgusta nas je obiskal g. poslanec Vladimir Pušenjak, ki je imel po svetli maši shod v gostilni M. Purnat. Poročal je obširno o političnem položaju in podal jasno sliko o delovanju RR-vlade. Poslušalci so z zanimanjem poslušali izvajanja g. poslanca. Vsi odobravamo taktiko poslancev Jugoslovanskega kluba in jim kličemo: Vztrajno naprej po začrtani poti za pravice in samoodločbo Slovenije. Zavedno slovensko ljudstvo Vam bo sledilo do zadnjega diha. — Nesreče v letošnjem letu nam tudi ne prizanašajo. K večkratnim povodnjim se je še pridružila toča, ki je dne 20. julija zvečer padala približno 10 minut. Med groznim viharjem je priplaval hudourni oblak izza Menine v smeri proti Krašici, širok približno 5 km. Najhuje je prizadeta

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

okolica Sv. Jošta. Mnogi posestniki ne bodo dobili žita niti za seme. Zelo je poškodovano tudi sadno drevje, katero ne bode rodilo par let. Pozivljamo merodajne oblasti, naj storijo potrebne korake in se spominjo kmeta tudi takrat, kadar mu je treba pomagati.

PODGORICA PRI LJUBLJANI.

Neznani dopisnik iz Ježinske občine se v »Domoljubu« od 5. t. m. jezi nad občinskim odborom v Podgorici, češ, da so naši odborniki SLS glasovali pri volitvi v cestni odbor za nasprotnega kandidata in tako zakrivil, da je bil isti izvoljen. Očita nam tudi, da smo radičevci itd. Resnica pa je, da smo mi storili svojo dolžnost kar je bilo v naši moči, niso pa držali discipline vsi odborniki SLS iz občine Ježica. Z dokazi lahko postrežemo. — Ivan Ježek, odbornik.

SV. KRIŽ PRI LITJI.

Prostovoljno gasilno društvo se tem potom zahvaljuje vsem onim, ki so darovali za novo stavbo gasilnega doma, ki ga je blagoslovil 15. t. m. naš prečastiti gospod župnik Jos. Gnidovec. Po kratki dobi imamo vse gasilske priprave v najlepšem redu. Več članov.

ZUSEM.

Kakor povsod tako tudi nam ni prizanesla vremenska katastrofa. Redno vsakokrat nas je obiskala in nam naredila ogromno škodo. Polja so uničena, po ravninah je stala voda, po hribih pa je drla in nesla zemlja v doline. Pota in ceste so uničene, tako da je na mnogih krajih promet zelo otežkočen in celo nemogoč. In plazovje je po mnogih krajih naredilo ogromno škodo. — Imamo že dolgo kontomac in tako so nam psi za nič pri hiši. Pravijo namreč, da se gotovi gospodje boje za zajce in pustijo, da so psi priklenjeni. Tako je omogočeno lisicam od kokoši. Obračamo se na gospode pri oblasteh, da nam gredo na roko v tem oziru. Mnogo škode nam povzroča povodenj in tako naj pa še divjačina uniči ostalo. Za davke že itak ni denarja. Kam naj se obračamo za pomoč, ako nas ne bo oblastvo ščitilo.

ROVA.

(Odlikovanje župana.)

Izredno slovesnost smo imeli pri nas prejšnjo nedeljo. Že prejšnji dan so topiči naznanjali, da se vrši v nedeljo nekaj posebnega v rovski občini. Odlikovan je bil naš priljubljeni in zaslužni župan g. Alojzij Jerman z zlato svetinjo za 32letno županje. Vladni svetnik in okrajni glavar s akmnika g. dr. Fr. Ogrin je po lepem in času primernem govoru pripel odlikovancu zlato svetinjo, zastopniki občine, šole, cerkve, hranilnice in posojilnice so častitali odlikovancu in povdarjali njegove velike zasluge za občino v času dolgega županje. V imenu gostov je v navdušenem govoru častital županu naš sorojak vlad. svetnik pri velikem županstvu g. dr. Rudolf Andrejka. Udeležili so se te slovesnosti podpolkovnik g. Viktor Andrejka, vsi sosednji župani, domači odborniki in namestniki, orožništvo, finančna kontrola, so-

rodniki odlikovanca in veliko domačega pa tudi tujega občinstva. Po častitkah in pozdravih so vsi navzoči zaklical, Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru I. trikrat živijo. Razvila se je na to priprosta in domača zabava s primernimi napitnicami. V par dneh je bilo vse vzorno urejeno za to izredno slovesnost. Dekleta so pod nadzorstvom gđ. učiteljice Kat. Andrejke spletle vence, napravile zastave in okrasile slavnostni prostor. Fantje pa so postavili mlaje, enega čez 30 m dolgega. Vse mlaje je podaril naš graščak g. inž. Vlad. Stare. Vsem, ki so na ta ali oni način pomagali pri tej slavnosti, prirsčna zahvala! Vsi občani iz srca želimo g. županu Alojziju Jermanu, odločnemu pristašu SLS, še mnoga leta in mu kličemo: Bog ga živi!

TRBOVLJE.

(Poplave.)

Škoda, ki jo je napravil zadnji dež, je tudi v našem kraju izredno velika. Vse ceste so več ali manj pokvarjene, plazovi so večini posestnikov še bolj poškodovali, kar je že prej slabo zrastle na njivah in travnikih, voda je odnesla veliko zemlje in jezov. Odbor Slov. ljudske stranke je posredoval pri občini in pri okraj. glavarstvu, da bi se odpisala škoda, storjena po zadnjem neurju. Pa so odgovorili, da naj napravi vsak sam prijavo in jo kolkuje s 25 Din, seveda je pa zopet vprašanje, če bo sploh prišlo kaj podpore, oz. če se bodo odpisali davki. Upati je vsaj, da se bo denar, ki je bil v Trbovljah nabran za poplavljenec, razdelil med domače oškodovance. — Žalostna smrt. Rudar Krajšek je 14. t. m. zvečer ustrelil svojo znanco Štefanijo Kralj v gozdu nad Selevškovim mlinom. Imela sta sestanek. Krajšek se sedaj izgovarja, da sta hotela oba v smrt, pa da ni imel več poguma še sebe ustreliti, pa kakor vse kaže, ta zagovor ni resničen. Sedaj v ječi baje neprestano joče. Prepozno! — Nova hiša. Loterijski odbor Društvenega doma je zgradil čedno hišo ob glavni cesti za glavni dobitke. Hiša ima dve sobi, kuhinjo, shrambo in veliko klet. Zanimivo je poslušati ljudi, ki grejo mimo po cesti, vsak hoče biti tisti srečnej, ki jo bo zadel.

JEŽICA PRI LJUBLJANI.

Pretekli teden so se začeli vseljevati v stanovanjske barake državnih železnic ob Vodovodni cesti »vagonarjic«. Vsega skup se bo nastanilo v teh barakah 17 družin. Nova kolonija spada pod Savlje. Ježica je s tem zopet precej narastla. Tretji tisoč prebivalstva je že prekoračen. — G. Jeromnu iz Male vasi se je minoli četrtek podrl obok v hlevu. Dve železni traverzi sta se, pravijo, da radi preoblaženosti — prelomili. Sreča je bila, da se je nesreča zgodila podnevi in da so vsaj živino utegnili rešiti. — večer nekaj minut pred pol 10 istega dne je bilo čuti močan potresni sunek. — Naši psi niso dolgo uživali svobode. Ker se je pojavilo v Ljubljani nekaj slučajev pasje stekline, velja od zadnje nedelje naprej tudi za ježenske pse pasji kontumac. — Na vokalni koncert pevskega odseka smo opozorili že v zadnji številki naše Posavce. Danes opozarjamo nanj še vse naše prijatelje iz sosesčine, in sicer s prav prijaznim

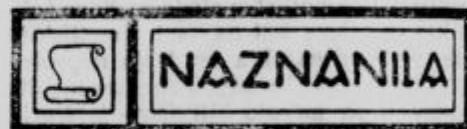
vabilom, da prihite med nas. Spored je zelo bogat in pester; obsega 16 točk, izmed katerih bo zapel mešani zbor 7 pesmi, moški zbor pa 4, ostale točke so pa solo sopran in bas točke. Med solo točkami za sopran je tudi kompozicija zborovodje g. L. Novaka »Povratek«, katero bo zapela ob spremljanju klavirja g. M. Hvastja. Na svidenje, prijatelji.

IZ TRŽICA.

Razstave in srečke obrtno zveze za Tržič in okolico je preložena za en teden. srečkanje se vrši sedaj dne 29. t. m. ob 3 popoldne v Našem domu v Tržiču. Razstava je še vedno naprej po običajnem sporedu odprta. Tudi srečke se še dobijo. Zadnjo nedeljo je bil obisk nepričakovano velik. Dobitki se bodo dajali skozi 14 dni, dvignjene številke se bodo objavile po časopisu. Sezite še po srečkah, ker lahko dobite cele opreme za neveste in tudi veliko drugih stvari.

ČRNUČE.

Poročil se je v nedeljo 22. t. m. gosp. Albin Lampič z gđ. Nežko Lenček. Desetletnemu mladeniku Orlu na Črnučah tem potom najiskreneje čestitamo želeč mu obilo sreče in zadovoljnosti. Želimo pa, da tudi v bodoče ostane zvest orlovskim načelom, po katerih je vso svojo fantovsko dobo tako vestno in z veseljem delal.

d Zahvala. Odbor Kat. prosvetnega društva v Škofji Loki se po lepo uspelem romanju na Trsat zahvaljuje vodstvu romanja za njegov trud, g. k. planoma Francu Keku in Francu Urbancu za prijazno sodelovanje; enako ostali veleč. duhovščini; dalje neumornim pevcom in pevkom; naša iskrena zahvala velja tudi vodstvu frančiškanskega samostana na Trsatu in Jadranski plovitbi na Sušaku za naklonjenost ter vlakospremnemu osebju, ki je tudi šlo romarjem na roko; zahvaljujemo se pa tudi vsem romarjem, ki so tudi sami skrajali, da so je romanje izvršilo res lepo.

n Siruge pri Dobropoljah. Sezidali smo si svoj gasilni dom in dne 29. avgusta smo hoteli napraviti gasilsko veselico. Ker bo pa ta dan vojaški razpored za vse bližnje gasilno moštvo na Račah, je naša veselica preložena na dan 5. septembra, to je na angelsko nedeljo.

n Cerkvni koncert se bo vršil v župni cerkvi v Zireh v nedeljo, dne 29. avgusta 1926 ob 5 popoldne. — Sedeži po 8 Din, stojišča po 4 Din — Uljudno vabimo.

n Za vojne invalide in vdove! Na novo se namerava ustanoviti trafika na Hovci Štev. 19 v Ljubljani. Odda se trafika v Vel. Račni Štev. 19 Vel. Lašče. Trafika v Lattermanovem drevoredu v Ljubljani, poleg kino Tivoli, se takoj odda, istam je tudi tozadevni lokal na razpolago. — Reflektanti zakonito zaščiteni naj se čimprej zgledajo v pisarni Udruženja vojnih invalidov, Krajevnu odboru v Ljubljani. Odbor.

Prepričajte se o trpežnosti
vrvarskih izdelkov
iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31

in pri podružnicah Maribor, Vetrinjska 20 ter Kamnik, Sutra 4

Če ima posoda, katera je dalj časa stala nerabljen neprijeten duh, jo napolni z mrzlo vodo ter daj kuhati. Ko zavre, vrzi v vodo kos žarečega premoga. Ko vodo odstraniš in posodo posušiš bo neprijeten duh popolnoma izginil.